

Opetustehtävän merkitys korkeakouluyhteisössä

Korkeakoulu on tiede- ja korkeakouluyhteisö, jonka noviiseiksi opiskelijat tulevat saadessaan opiskeluoikeuden. Yliopisto- ja ammattikorkeakoululakiin on kirjattu, että korkeakouluyhteisön muodostavat opetus- ja tutkimushenkilöstö, muu henkilöstö sekä opiskelijat yhdessä. Opiskelija on opettajien ja tutkijoiden yhteistyökumppani. Sivistysyliopistoideaa muotoiltaessa 1800-luvulla sama seikka ilmaistiin sanoen, että professori ja opiskelija ovat molemmat yhtäläisesti olemassa tieteelle.

Uusien opiskelijoiden liittyminen osaksi yhteisöä merkitsee korkeakouluyhteisön voiman lisääntymistä. Hyvän opetuksen avulla korkeakoulu valmentaa jäseniään, tekee noviiseista mestareita.

Tieteen edistyminen edellyttää parasta mahdollista oppimista. Jotta tutkija voi tuottaa uutta tietoa ja asiantuntija voi kehittää oman alansa toimintaa, heidän täytyy ymmärtää olemassa olevan tiedon rajat ja tieteen menetelmä. Tutkijan ja asiantuntijan työ perustuu hyvin opittuun tietoon, ymmärrykseen. Samaa edellyttää opiskelijan tieteellinen ja asiantuntijuuden kasvu. Hänen täytyy ymmärtää opiskelemansa asiat. Ymmärretyn tiedon tunnistaa esimerkiksi siitä, että se ei unohdu kurssin ja tentin jälkeen, vaan muodostuu pohjaksi uusien asioiden oppimiselle. Opetuksen kannalta tämä tarkoittaa sitä, että oppimisessa opiskelijan oivalluksen tukeminen on keskeisintä.

Korkeakoulujen opetustehtävä on vastuullinen ja vaativa. Sen opetuksen tulee olla erityisen tehokasta ja toimivaa, jotta opiskelijat verraten lyhyen perustutkinto-opiskelun aikana

saavuttaisivat tieteen tekemisen ja tieteellisen ajattelun sekä asiantuntijatehtävissä toimimisen perusvalmiudet.

Tieteellisen toiminnan ja asiantuntijuuden kasvun näkökulmasta opiskelijoista on kaiken aikaa huolehdittava kuin oman työn jatkajista. Korkeakouluyhteisön jatkuvuus on opiskelijoissa. Opiskelijat ja heistä kasvavat osaajat ovat yliopiston, korkeakoulun ja yhteiskunnan tulevaisuuden korvaamattomia resursseja.

Korkeakouluopiskelussa on kysymys myös tunneperäisestä kiintymisestä tieteeseen ja tieteelliseen sekä asiantuntijuuden toimintaan. Tästä syystä on tärkeää, millainen tunnelma ja ilmapiiri opetustilanteissa vallitsee. Jäykkyys ja välinpitämättömyys eivät kuulu korkeakoulun opetusilmapiiriin. Kunnioitus ja ystävällisyys sen sijaan kyllä.

Korkeakoulu valmentaa opiskelijoitaan työelämän asiantuntijoiksi ja yhteiskunnan johtotehtäviin. Vaikka korkeakoulujen kasvatit eivät useinkaan jatka varsinaisina tutkijoina, kaikkien tulee saavuttaa kyky uuden tiedon tuottamiseen ja olemassa olevan tiedon pätevyyden arviointiin. Heihin tulisi myös tarttua innostus jatkaa yhteistyötä korkeakoulun kanssa valmistumisen jälkeen omissa työtehtävissään ja asemissaan.

Lisäksi on hyvä muistaa, että päätöksentekijät hallinnossa ja poliittisessa järjestelmässä ovat useimmiten korkeakoulutuksen saaneita. Heille välittynyt vaikutelma kotikorkeakoulusta, tieteestä ja opetuksesta sekä heidän opinnoissa saavuttamansa oppimisen syvyys vaikuttavat korkeakoulujen tulevaisuuteen hyvin konkreettisella tavalla.

Korkeakouluopetuksen, opiskelun ja oppimisen laatuvaatimus on kaikista näkökulmista tarkastellen valtava. Tämä tosiasia velvoittaa korkeakoulua jatkuvaan opetuksen kehittämiseen. Se antaa myös oikeutuksen ja energiaa opetustehtävän hyvään hoitamiseen. Korkeakouluopettaja saa kokea tekevänsä todella arvokasta, kauaskantoista ja vaikuttavaa akateemista työtä.

Kirjoitus on muokattu julkaisusta Karjalainen, A. Opetusopas Oulun yliopiston opettajalle, 2009. Oulun yliopisto. Opetuksen kehittämissyksikkö.